

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az új kulturális menetrendről

[COM(2018) 267 final]

(2019/C 62/25)

Előadó: **Antonello PEZZINI**

Felkérés:	Európai Bizottság, 2018.6.18.
Jogalap:	az EUMSZ 167. cikke
Illetékes szekció:	„Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” (SOC) szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2018.9.26.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2018.10.17.
Plenáris ülés száma:	538.
A szavazás eredménye:	182/1/0
(mellette/ellene/tartózkodott)	

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB-nek meggyőződése, hogy Európa közös értékeken alapuló kulturális közösség, és a **szociális piaccgazdaság** az európai életmód megkülönböztető jegye, amely összekapcsolja a gazdasági szabadságot a szociális jogokkal és az ember tiszteletének elveivel.

1.2. Az EGSZB alapvető fontosságúnak tartja a Szerződésben szentesített közös értékeken alapuló kulturális dimenzió erősítését és fejlesztését, amely kulcstényezője az integrációs folyamatnak és az európai kulturális identitás sarokkövéként segíti egy inkluzív, pluralista, összetartó és versenyképes társadalom megerősítését.

1.2.1. Az EGSZB szerint csak az Európához való tartozás érzésének megerősítése és a közös kulturális identitás fokozhatja az európai integrációt és a kulturális és nyelvi sokszínűséget.

1.2.2. Az EGSZB szerint Európa tárgyi és szellemi kulturális öröksége az európai népek közti összekötő kapocs, erős identitást adó kötelék, valamint a társadalmi kohézió értékes stratégiai erőforrása.

1.3. Az EGSZB úgy véli, hogy éppen a jelenlegi európai politikai és identitásválság ⁽¹⁾ miatt különösen fontos visszaadni a kultúra központi szerepét és a kultúra identitástovábbító feladatát, a Szerződésben rögzített közös értékek megvalósítása érdekében.

1.4. Az EGSZB, jóllehet pozitívan értékeli a kezdeményezést, hogy a kultúra központi szerepet kapjon a napirendben, kéri, hogy a menetrend elindítása nyújtson alkalmat egy „**új európai reneszánsz**” gondolatának megismerésére, amelynek célja egy olyan Európai Kulturális Térség ⁽²⁾ létrehozása, amely több közös értéken, vagyis a szolidaritáson, a bizalmon és a közös felelősségvállaláson alapul.

1.5. A megújult európai kulturális programnak az EGSZB szerint közös stratégiai elképzelésen kell alapulnia, amely az Európai Kulturális Térség megvalósítása során a következőket határozza meg:

- a szabadsággal és a szolidaritással kapcsolatos közös identitásbeli értékeket,
- a kulturális területen működő személyek Európában való szabad mozgásának, szabad letelepedésének és szolgáltatásnyújtásának alapelveit,

⁽¹⁾ Lásd a népszerű populista és szuverenista mozgalmakat és nézőpontokat.

⁽²⁾ Az Európai Kutatási Térség (ERA) analógiájára és azt megerősítve.

- a kulturális örökségre irányuló beavatkozások irányítási és tervezési rendszereit,
- **a kiterjedt európai művészeti örökséget érintő konkrét helyreállítási és állagmegóvási intézkedéseket, amelyek élővé teszik az európai kultúrát az új generációk számára** ⁽³⁾,
- az európai kultúra hasznosítását a nemzetközi kapcsolatokban,
- megújult irányítást az európai politikákban annak érdekében, hogy több teret biztosítsanak azoknak a szereplőknek, akik a kultúrát létrehozzák és formálják, a kulturális kifejezőmódok, valamint a kulturális és kreatív iparágak területén,
- támogatást a kis kreatív vállalkozások, különösen a szociális vállalkozások tömörítése számára,
- a szinergikus hatásokat, illetve a kulturális folyamatok cseréjét, amelyek hozzájárulnak az európai társadalom változatos kifejezési formái kölcsönös megosztásának megerősítéséhez.

1.6. **A kulturális kínálatot illetően** fontos, hogy az intézkedésekről azok célközönsége világos és könnyen hozzáférhető áttekintést kapjon új, többnyelvű kommunikációs eszközökön keresztül annak érdekében, hogy az Európai Kulturális Térség valóban mindenki örökségévé váljon.

1.7. **A kulturális keresletet illetően** az EGSZB elengedhetetlennek tartja, hogy a kultúra felhasználóira irányuló lépésekre kerüljön sor annak érdekében, hogy növelni lehessen a részvételt az európai identitásról folyó kulturális párbeszédben, mégpedig olyan kezdeményezések révén, mint amilyen **„a kulturális állampolgárság Erasmus programja”**, valamint az európai polgárokat célzó **Európai Kulturális Charta**.

1.8. Az EGSZB meg van győződve arról, hogy proaktív szerepet játszhat a strukturált kulturális párbeszédben, a demokratikus állampolgárság, a kulturális identitás és a társadalom sokoldalú kreatív kifejezőmódjai kölcsönös megosztásában, többek között közös kezdeményezésekkel, az európai kulturális hét és az európai kulturális éjszakák elindításával, valamint a kulturális nagykövetek kinevezésével.

1.9. Az EGSZB kötelezettséget vállal arra, hogy figyelemmel kíséri az új menetrend ütemtervének adatait és az Európai Kulturális Térség kialakítását, az Európai Bizottság rendszeres jelentései alapján.

2. Bevezetés

2.1. A kultúra az európai projekt középpontjában áll, és az Európai Unió „egység a sokféleségben” jelmondatának alapját képezi. A közös élet alapvető összetevőjét jelenti, és olyan értéket képvisel, amely képes gazdagítani emberiségünket, kulcsfontosságú eleme társadalmi létünknek és állampolgárságunk mindennapos kifejezésének.

2.2. A kultúra tehát a társadalmi kohézió és a kultúraközi párbeszéd igazi stratégiai erőforrása, nagyszerű lehetőség a közös történelemben rejlő értékeknek, az európai régiók kulturális sokszínűségéből fakadó hatalmas gazdagságának és a közös anyagi és szellemi örökségnek a kiaknázására.

2.3. Az Európai Unióról szóló szerződés preambulumban kifejezetten utal arra a szándékra, hogy ösztönzést merítsen **„Európa kulturális, vallási és humanista örökségéből”**, és elsődleges célkitűzései között szerepel, hogy „tisztelőn tartja saját kulturális és nyelvi sokféleségét, továbbá biztosítja Európa kulturális örökségének megőrzését és további gyarapítását”.

2.3.1. Sok ilyen, az európai társadalom alapjául szolgáló érték megjelenik a Szerződésben: „Az Unió az emberi méltóság tisztelőn tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok (...) tisztelőn tartásának értékein alapul”. Ezek az értékek, amelyek az európai kultúra szerves részévé váltak, a pluralizmus, megkülönböztetésmentesség, tolerancia, igazságosság és szolidaritás által jellemzett társadalomban előtérbe kerülnek, és egyre nagyobb teret kell, hogy kapjanak.

2.3.2. Az Európai Unióról szóló szerződés szerves részét képező alapjogi charta egy gazdag felsorolásban összegyűjti, megerősíti és összefoglalja azon értékeket, amelyeket részben már a Szerződés is említ.

2.3.3. Ezért az uniós lépések célja a tagállamok közti együttműködés ösztönzése, hogy saját hatáskörükben a kultúrpolitika vonatkozásában egyre inkább a jóváhagyott közös értékekhez tartsák magukat, és **láncszemként** illeszkedjenek a társadalmi kapcsolatok szövetébe.

⁽³⁾ Lásd Speciális helyreállítási szolgáltatások: www.opencare.it

2.3.4. Az ember viselkedése a társadalmi kapcsolatokban és a mindennapi tevékenység során az intellektusban elsődlegesen létező modelleket követ⁽⁴⁾. Ezeket a modelleket azonban a képzésen⁽⁵⁾ és oktatáson⁽⁶⁾ keresztül sajátítjuk el, és tovább erősödnek a minket körülvevő világgal való kapcsolatok kialakításával.

2.3.5. Ezért fontos az európai civilizáció közös alapját képező értékek terjesztése és az azokhoz való ragaszkodás, különösen a fiatalok esetében, a kamaszkor előtti időszakról kezdve, ekkor szilárdulnak meg ugyanis a „**tükörneuronok**”, amelyek a másoknál megfigyelt cselekvéseket, benyomásokat és érzelmeket utánozzák⁽⁷⁾.

2.4. A kultúra fogalma⁽⁸⁾ önmagában dinamikus, tehát cselekvések sorozatát foglalja magában, amelyeket az európai politikáknak és a tagállamoknak az oktatáson és példamutatáson keresztül kell fejleszteniük. A fentiekben felsorolt értékek, amelyek az Európai Unióról szóló szerződés alapjául is szolgálnak, nem spontán módon csíráznak ki, hanem gondolkodás és a társadalomban megérett tapasztalatok eredményei, amelyek a békés együttélést és a népek bizalmának növekedését szabályozzák. Ezekkel az értékekkel – főleg az új generációkra irányuló **képzési folyamatok, valamint társadalmi interakciók** keretében – foglalkozni kell, hogy ezek a generációk képesek legyenek az etikai értékeket magukévá tenni és azokban osztozni.

2.5. A kultúrát társadalmi és identitást adó értékén túl egyre inkább vezető és stratégiai gazdasági szegmensként ismerik el az egy főre jutó vagyon, jólét és az egész európai GDP növelésében, valamint a nemzetközi kapcsolatokban betöltött szerepe miatt.

2.6. Becslések szerint a kulturális és kreatív ágazatok Európa GDP-jének 4,2 %-át biztosítják, 1,5 %-os foglalkoztatási növekedéssel. Abszolút értékben kifejezve a kultúra 2016-ban 89,9 milliárd eurót termelt – ez 2015-höz képest 1,8 %-os növekedés –, és a kapcsolódó ágazatokat is figyelembe véve több mint 250 milliárdos forgalmat generált, 1,5 millió ember számára munkát adva⁽⁹⁾.

2.7. A kulturális életben való részvétel Európa kötelezettségvállalásának lényegi eleme, de a 2008-ban, Európában végbement gazdasági és pénzügyi válsággal – amely a társadalmi és politikai szintéren is megjelent – ez a részvétel minden európai országban visszaesett, lehangsúlyosabban a dél-európai országokban⁽¹⁰⁾.

2.8. A 2007-es Európai kulturális menetrend⁽¹¹⁾ kötelezte az Európai Uniót és a tagállamokat:

- a kulturális sokféleség előmozdítására,
- a kulturális örökség védelmére,
- az ágazat szereplőinek szabad mozgását akadályozó tényezők megszüntetésére,
- a kulturális és kreatív vállalkozások által nyújtott hozzájárulások támogatására.

2.8.1. Az EU 2015–2018-as időszakra vonatkozó Kulturális Cselekvési Terve négy fő prioritást határozott meg a kultúrpolitika területén az európai szintű együttműködés érdekében:

- mindenki számára hozzáférhető és nyitott kultúrát,
- a kulturális örökség megőrzését és fejlesztését,
- a kulturális és kreatív ágazatok támogatását egy innovatív gazdaságban,
- a kulturális sokféleség előmozdítását.

2.9. A Parlament számos állásfoglalást⁽¹²⁾ és ajánlást fogadott el a kulturális szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréstről, a kultúra szerepéről az Unió külkapcsolataiban, valamint a mobilitásról és a kulturális és kreatív ágazatokról.

⁽⁴⁾ Nihil est in intellectu quod prius non fuerit in sensu (Aquinói Szent Tamás).

⁽⁵⁾ A latin *instruere* szóból, jelentése „előkészít”, „alkot”.

⁽⁶⁾ Jelek és modellek berögzítése/bevétele.

⁽⁷⁾ Vö. az idegtudományok eredményeivel, amelyek a cselekvések utánzását és a modellkövetést mutatják be.

⁽⁸⁾ A latin *colere* szóból, jelentése „művel”.

⁽⁹⁾ Forrás: Eurostat.

⁽¹⁰⁾ „Cultural access and participation” jelentés http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_399_en.pdf

⁽¹¹⁾ Lásd HL C 287., 2007.11.29.

⁽¹²⁾ Lásd: HL C 377. E, 2012.12.7., 142. o., HL C 93., 2016.3.9., 95. o. Elfogadott szövegek, P8_TA(2016)0486.

2.10. Az EU Tanácsa 2018. május 23-án következtetéseket fogadott el a kulturális örökség más politikákba történő bevonásáról és a civil társadalmi szervezetekkel folytatott párbeszéd erősítéséről.

2.11. Az EGSZB a maga részéről több alkalommal is kifejezte saját véleményét a kulturális és kreatív ágazatok fejlesztésére, valamint a nemzetközi kulturális kapcsolatok stratégiájának támogatására vonatkozóan⁽¹³⁾, ideértve a vidéki területek európai kulturális örökségéhez való hozzájárulást is⁽¹⁴⁾.

3. Az új kulturális menetrend javaslatai

3.1. Az Európai Bizottság által javasolt új menetrend fő elemei a következőképpen foglalhatók össze:

- a kulturális életben való részvételnek, a művészek mobilitásának és az örökség védelmének előmozdítása, kiaknázva a kultúra és a kulturális sokféleség erejét a társadalmi kohézió és jólét érdekében,
- a művészet és a kultúra előmozdítása az oktatásban,
- a nemzetközi kulturális kapcsolatok erősítése,
- szorosabb kapcsolatok létrehozása az iparpolitikával,
- a kultúra szerepének kiaknázása az európai identitás erősítése érdekében,
- a tagállamokkal és a civil társadalommal való erős együttműködés megvalósítása.

3.2. A javasolt kulcsdimenziók a következőképpen foglalhatók össze:

3.2.1. *Szociális dimenzió:* a kultúra és a kulturális sokszínűség erejének kihasználása a társadalmi kohézió és a jólét szempontjából.

3.2.2. *Gazdasági dimenzió:* a kulturális kreativitás elősegítése az oktatásban és az innovációban, valamint a növekedés elősegítése új munkahelyeken keresztül, továbbá a kulturális iparágak és kompetenciák fejlődése⁽¹⁵⁾.

3.2.3. *A nemzetközi kulturális kapcsolatok erősítésének külső dimenziója:* a kultúra támogatása a csatlakozó országokban és a nyugat-balkáni országokban, a mediterrán országokban, a Fejlesztési Alap AKCS-tevékenységei⁽¹⁶⁾.

3.2.4. *Transzverzális dimenzió:* „A kulturális örökség európai éve” és az „Európa kulturális fővárosai” elnevezésű kezdeményezések, a 2019–2022 közötti időszakban a kulturális javakra vonatkozó új európai cselekvési terv, a Digital4Culture fejlesztése, az európai filmek online jegyzéke, a digitális átalakulás támogatása.

3.3. Az új menetrend keretein belül megvalósuló stratégiai együttműködést a Kreatív Európa és más uniós programok támogatják.

4. Általános megjegyzések

4.1. Az EGSZB lényegesnek tartja az Európai Unióról szóló szerződésben rögzített közös értékeken alapuló uniós kulturális dimenzió megszilárdítását és fejlesztését, hogy megerősíthető legyen az odatarozás érzése egy inkluzív, összetartó és versenyképes társadalom létrehozása során.

4.2. Európa tárgyi és szellemi kulturális öröksége az európai népek közötti összekötő *kapocs*, rendkívül erős, identitást adó kötelék, különösen az identitásválság és az európai szolidaritás válságának pillanataiban.

4.3. Az EGSZB úgy véli, hogy a jelenleg Európában fennálló politikai, identitás- és kormányzási válság miatt helyre kell állítani az európai kultúra sajátos, identitást adó és értékeket közvetítő szerepét, az európai képzési folyamatok megerősítésével is.

⁽¹³⁾ HL C 288., 2017.8.31., 120. o.

⁽¹⁴⁾ NAT/738 (HL C 440., 2018.12.6., 22. o.)

⁽¹⁵⁾ Különösen a P.I.S.A. átalakításával TTMM-ből (természettudományok, technológia, műszaki tudományok és matematika) TTMM-mé (természettudományok, technológia, műszaki tudományok, művészetek és matematika), valamint a digitális jártasságok területén.

⁽¹⁶⁾ Afrika, Karib-térség, Csendes-óceán.

4.4. Ennek az értékintegrációs folyamatnak egy minőségi ugrás alapjául kell szolgálnia egy új kulturális menetrendben, és a közös értékeken alapuló valódi európai kulturális térséget⁽¹⁷⁾ kell eredményeznie, az Európai Kutatási Térséghez hasonlóan és azzal együtt.

4.5. Az új Európai Kulturális Térségnek magában kell foglalnia, ütemtervvel együtt:

4.5.1. az identitást adó értékek terjesztéséhez és támogatásához szükséges európai kultúrpolitika és kulturális eszközök megerősítését, a közös értékekhez való tartozás érzésére alapozva;

4.5.2. a kultúra területén működő természetes és jogi személyek szabad mozgásának, szabad letelepedésének és szolgáltatásnyújtásának maradéktalan megvalósítását Európa egész területén;

4.5.3. egy „kulturális gazdaságot”, amely a társadalmilag befogadó rendszerekre összpontosít, és amely elősegíti a kulturális örökség megőrzésének és helyreállításának új formáit és a kreatív iparágak fejlődését új vállalkozási formákon keresztül is, továbbá erős társadalmi értéket hordoz;

4.5.4. az európai kultúra előmozdítását a nemzetközi kapcsolatokban, egyrészt a kulturális diplomácia újjáélesztésének eszközeként, másrészt az európai külkapcsolatok puha hatalmi mechanizmusaként, harmadrészt pedig a nemzetközi cserék gazdasági multiplikátoraként, mivel az európai kultúra a művészeket/alkotókat az „**európai kultúra nagykövetévé**” teheti;

4.5.5. alulról építkező mechanizmusok, hogy több teret lehessen adni minden olyan szereplőnek, aki a művészetek, valamint a kulturális és kreatív ágazatok területén közvetlenül alkot, épít és a kultúrát formálja.

4.6. Az EGSZB szerint egy valódi, „kulturális belső piac” létrehozásával figyelmet kell fordítani a közös kihívásokra, elősegítve:

- a művészeknek, valamint a kulturális vállalkozások szolgáltatásainak a mobilitását,
- a műalkotások mobilitását,
- a határokon átvelő projekteken keresztüli együttműködést,
- a kultúrák közötti párbeszédet,
- az európai kulturális identitás erősítésére szolgáló konkrét lépéseket,
- a hatalmas európai művészeti örökségének helyreállítására és megőrzésére szolgáló lépéseket, figyelmet fordítva a multimédiás kutatásra és fejlesztésre⁽¹⁸⁾, valamint a fenntarthatóságra,
- az alkotói függetlenség megerősítését,
- egy olyan humanista-digitális kultúra fejlesztését, amely csökkenteni képes az álhíralgoritmusok és az online félretájékoztató manipulatív hatását.

4.7. Az EGSZB szerint kulcsfontosságú az oktatáson keresztül, különösen a fiatalokban megerősíteni azt a meggyőződést, hogy a kulturális sokféleség és a művészetek számos formája az emberi fejlődés és az alapvető szabadságok elengedhetetlen elemei, valamint hogy a kulturális folyamatok cseréje hozzájárul a demokratikus polgárság megerősítéséhez.

4.8. Az EGSZB hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a következő, többéves európai pénzügyi keret tervébe beillesszenek és abban rögzítsenek egy új európai kulturális menetrendet, amely egy új, közös és gazdagabb stratégiai elképzelés részét képezi.

4.9. Az EGSZB szerint a strukturális és pénzügyi szabályozási programok és fellépések kedvezményezettjei világos, átlátható és hozzáférhető képet kell, hogy kapjanak a társadalmi hálózatokról.

4.10. Hasonlóképpen az EGSZB úgy véli, hogy kulcsfontosságú az európai kultúrpolitika végső kedvezményezettjeire irányuló cselekvés, hogy növelni lehessen a gazdasági és pénzügyi – de a társadalomra is kiterjedő – válság által súlyosan próbára tett részvételt.

⁽¹⁷⁾ Lásd még: Európa Tanács – az Európa Tanácsnak a kulturális örökség társadalmi értékéről szóló keretegyezménye (ETS 199. sz.) 18/03/08 Faro, 2005. október 27.).

⁽¹⁸⁾ Lásd a 14. lábjegyzetet.

4.10.1. Az EGSZB szerint – különösen a fiatal nemzedékek számára – hasznos kezdeményezésnek bizonyulhat egy **állampolgári Erasmus** program beindítása az Unió kulturális és idegenforgalmi terjeszkedése érdekében, egy **európai kulturális charta** bevezetése, amely megkönnyíti az európai kulturális nevezetességekhez való hozzáférést, valamint az **európai kulturális hetek** és **éjszakák** létrehozása.

5. Részletes megjegyzések

5.1. Az uniós nyelveken elérhetővé kell tenni egy **digitális kezelési útmutatót** egy valós időben frissített és felhasználóbarát weboldal segítségével, annak érdekében, hogy biztosítani lehessen a manapság elérhető sokféle közösségi eszköz használatát. Közülük példaként egy előzetes lista:

- **DCI II**, fejlesztési együttműködés finanszírozási eszköz ⁽¹⁹⁾,
- Interreg **Med Program** ⁽²⁰⁾ és **Med Kultúra Program** (2014–2018) ⁽²¹⁾,
- **ENI**, Európai szomszédsági támogatási eszköz, korábban ENPI ⁽²²⁾,
- **IPA II** (2014–2020) ⁽²³⁾,
- **Natura 2020 hálózat** ⁽²⁴⁾,
- „**Cselekvési terv a természetért, az emberekért és a gazdaságért**”, Natura 2020 hálózat ⁽²⁵⁾,
- **LIFE** (2014–2020) ⁽²⁶⁾,
- **Strukturális alapok** ⁽²⁷⁾,
- **EMODnet, III. fázis**, tengeri megfigyelési és adathálózat ⁽²⁸⁾,
- **Az Unió „Kék növekedés” stratégiája**, a tengeri, a közlekedési és a turisztikai ágazatban ⁽²⁹⁾,
- **LEADER+**, a vidéki és kulturális örökség helyreállítása ⁽³⁰⁾,
- **Európa a polgárokért** (2014–2020) az Unió történelméért és sokszínűségéért ⁽³¹⁾,
- **Állami támogatások** a kulturális örökség megőrzése és az örökségvédelem területén ⁽³²⁾,
- **A kulturális javak tiltott kereskedelme** ⁽³³⁾,
- **Kopernikusz** (korábban GMES), műholdas megfigyelésből származó információk, a kulturális örökség nyomon követése céljából ⁽³⁴⁾,
- **EDEN** (kiemelt európai turisztikai célterületek),
- **COSME**, amely a kulturális és az idegenforgalmi kezdeményezéseket finanszírozza ⁽³⁵⁾,
- **Az Európa Tanács és az Európai Bizottság kulturális útvonalai**,

⁽¹⁹⁾ (EU) 233/2014 rendelet (HL L 77., 2014.3.15., 44. o.).

⁽²⁰⁾ Interreg Med Program.

⁽²¹⁾ Med Kultúra Program.

⁽²²⁾ (EU) 232/2014 rendelet (HL L 77., 2014.3.15., 27. o.) és (EU) 236/2014 rendelet (HL L 77., 2014.3.15., 95. o.).

⁽²³⁾ (EU) 231/2014 rendelet (HL L 77., 2014.3.15., 11. o.).

⁽²⁴⁾ A 92/43/EGK élőhelyirányelv (HL L 206., 1992.7.22., 7. o.) és a vadon élő madarak védelméről szóló 2009/147/EK irányelv (HL L 20., 2010.1.26., 7. o.).

⁽²⁵⁾ COM(2017) 198 final.

⁽²⁶⁾ (EU) 1293/2013 rendelet (HL L 347., 2013.12.20., 185. o.).

⁽²⁷⁾ Az 5 alap: ERFÁ, ESZA, Kohéziós Alap, EMVA, ETHA.

⁽²⁸⁾ (EU) 2017/848 határozat (HL L 125., 2017.5.18., 43. o.).

⁽²⁹⁾ EP, 2013.07.02. (2012/2297(INI)) (HL C 75., 2016.2.26., 24. o.).

⁽³⁰⁾ 1305/2013/EU rendelet (HL L 347., 2013.12.20., 487. o.).

⁽³¹⁾ (EU) 390/2014 rendelet (HL L 115., 2014.4.17., 3. o.).

⁽³²⁾ (EU) 651/2014 (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) és (EU) 2015/1588 rendelet (HL L 248., 2015.9.24., 1. o.).

⁽³³⁾ A tagállam területéről jogellenesen kiszállított kulturális javak visszaszolgáltatásáról.

⁽³⁴⁾ (EU) 377/2014 rendelet (HL L 122., 2014.4.24., 44. o.).

⁽³⁵⁾ 1287/2013/EU rendelet (HL L 347., 2013.12.20., 33. o.).

- „C3 Monitor”, 30 európai országban kb. 170 kulturális és kreatív város megfigyelése és összehasonlítása, „**kulturális élénkség**” (*Cultural Vibrancy*), „**kreatív gazdaság**” (*Creative Economy*), „**ösztönző környezet**” (*Enabling Environment*),
- a köz- és magánszféra közötti partnerség (PPP) a „**történelmi épületek energetikai hatékonysága**” területén,
- A **Horizont 2020** keretében a kulturális örökség a fenntartható fejlődésért,
- Az **Europeana** digitális platform több mint 50 millió digitalizált hanganyaggal: könyvek, zenék, műalkotások, fejlett kutatási módszerekkel,
- **Digitális menetrend** az európai filmművészeti örökség tanulmányozásához ⁽³⁶⁾,
- A **kulturális örökség területén megvalósuló beruházások**, a kohéziós politikára vonatkozó rendeleteknek köszönhetően ⁽³⁷⁾,
- **Erasmus+** ⁽³⁸⁾,
- Az **Európai Örökség cím**, amely az Unióban található helyeket látja el címkével ⁽³⁹⁾,
- A **Kreatív Európa program** (2014–2020), amelynek része az audiovizuális ágazatot támogató Média programkomponens (**Média alprogram**); a kreatív és kulturális ágazatot támogató kulturális komponens (**Kultúra alprogram**); valamint az ágazatokon átívelő, az összes kreatív és kulturális ágazatot támogató komponens (**Kulturális-kreatív ág**) ⁽⁴⁰⁾.

Kelt Brüsszelben, 2018. október 17-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Luca JAHIER

⁽³⁶⁾ COM(2010) 487 final és COM(2014) 477 final.

⁽³⁷⁾ HL L 347., 2013.12.20.

⁽³⁸⁾ 1288/2013/EU rendelet (HL L 347., 2013.12.20., 50. o.).

⁽³⁹⁾ (EU) 1194/2011 rendelet (HL L 303., 2011.11.22., 1. o.).

⁽⁴⁰⁾ 1295/2013/EU rendelet (HL L 347., 2013.12.20., 221. o.).